

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Æstiva - A Dominica SS. Trinitatis, ad Dominicam decimamquintam
post Pentecosten

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Feria 5. De 4. petitione, & de vitio intemperantiæ illi opposito: Panem
nostrum quotidianum, &c. Ipsa intemperantis oratio, qua panem orat,
intemperans est & temeraria.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44226

Matth. 6. sint & gravissima detrimenta, tum etiam apta remedia referuntur à Domino in consequenti Sermonis discursu, ab his verbis: *Lucerna corporis tui est oculus tuus, ad hæc usque, Nemo potest duobus Dominis servire, aut enim unum odio habebit, & alterum diligit: aut unum sustinebit & alterum contemnet: sic enim Deo irasci & cōtendere nihil aliud est quam se ab eius dominio subtrahere.*

1 Reg. 12. Habes & illustre exemplum in Davide, qui cum ægrotantem puerum valde lugeret, lugere destitit mortuum, quia videlicet mortuo non erat remedium quod sperabat ægrotanti. Sed nihil illustrius & potentius in hac materia quam

In Ps. 32. quod Christus Dominus dixit & fecit. prout declarat sanctus Augustinus: *Pater, inquit si fieri potest, transeat à me calix iste, HÆC humana voluntas erat, proprium aliquid & tanquam privatum volens. Sed quia recto corde voluit esse hominem, ut quidquid in illo aliquantum curvum esset, ad illum dirigeret qui semper est rectus: ve-*

rum non quod ego volo, ait, sed quod tu Pater. Sed quid possit mali velle Christus? Quid aliud posset velle quam Pater? Quorum una est divinitas non potest esse dispar voluntas. Sed ex persona hominis transfigurans in se suos quos in se transfiguravit cum ait: esurivi & dedistis mihi manducare: ostendit quandam hominis propriam voluntatem, ostendit & correxit te. Ecce vide te, inquit, in me, quia potes aliquid proprium velle, ut aliud Deus velit. Conceditur hoc humana fragilitati, conceditur humana infirmitati, aliquid proprium velle; difficile est ut non tibi contingat, sed statim cogita qui sit supra te: illum supra te, te infra illum: illum Creatorem, te creaturam; illum Dominum, te servum: illum omnipotentem, te infirmum, corrigens te, subjugansque voluntati eius ac dicens, verum non quod ego volo, sed quod tu vis Pater.

Vide plura passim de ira, & de conformanda nostra voluntate cum divina.

FERIA QUINTA. DE QUARTA PETITIONE ORATIONIS DOMINICÆ, ET DE VITIO INTEMPERANTIÆ ILLI OPPOSITO.

Panem nostrum quotidianum da nobis hodie. Luc. 11. Matth. 6.

VERITAS PRACTICA.

Ipsa intemperantis oratio qua panem orat, intemperans est & temeraria.

RATIO EST, Quia illa oratio dicitur suo modo intemperans & temeraria, quia pluramalo sine petis, quam petenda proponantur à Domino. Sed talis est intemperantis oratio qua panem orat. Ergo & ipsa est suo modo intemperans & temeraria, proindeque intemperanti vel non orandum, vel potius sermo cogitandum de intemperantia corrigenda.

I. PUNCTUM.

TAMETSI non desunt Interpretes, qui per panem hic alimenta spiritalia intelligant, quale est vel sanctissimum Sacramentum, vel orationis donum, aut verbi divini pabulum, lectionis sacræ nutrimentum & similia; tamen communior & verior sententia

Hayneusue Pars tertia.

est, temporalia seu corporalia peti quantum necessitas humanæ vitæ potest illa exigere. Petuntur autem à Deo ut intelligamus & ab eo omnia provenire & ad eum omnia referenda esse. Nec enim nobis vivimus nec manducamus, sed Deo, inquit Apostolus. Solus verò panis fit mentio, ut sciamus non ad voluptatem sed ad meram necessitatem corporalia esse petenda; & hic panis dicitur quotidianus, id est vulgaris & obvius, atque in unum duntaxat hodiernum diem expetit, quasi non ultra diem victuri essemus, neque de hac vita plures ad dies extendenda cogitemus.

Super substantialis porrò ab uno Evangelista nuncupatur, quod super substantiam nostram adveniat & adiciatur; vel quod superet reliquas corporeas substantias, hac in te, quod vitam conservat humanam; vel certè quod, quidquid corporale sumimus velut aliquid supernaturale & spiritale sit sumendum; cum aliter corpus nostrum non sit nutriendum, quam ut serviat spiritui ad Dei cultum & æternam animæ salutem.

S

O præ-

Rom. 14.

Matth. 6.

O præclaram temperantiæ servandæ formam sive in substantia, sive in modo, sive in fine! Unde aptè sanctus Chrysostomus Christum Dominum ait velle, *Nos undique necinatos esse, ac quibusdam veluti pennis fides instructos, semper ad caelestia subvolare, nec amplius indulgere naturam quam quod nobis ipse necessitatis usus exposcit.*

Sed quam longè ab hac mente intemperans! Quam longè alius à Christi Domini fine ac intentione vivit, non modò dum ventri servit, sed dum etiam Deum orat! Nam ipsa eius oratio qua panem petit, tota est intemperans & planè temeraria. Quod quidem facile demonstrat ratio, quâ primo dicitur, illam esse orationem intemperantem & temerariam quæ plura petit & malo fine quàm quæ petenda proponuntur à Christo Domino. Sicut enim propriè dicitur homo intemperans qui violatis temperantiæ legibus excedit in cibo vel potu: sic proportione quadâ, oratio quæ illum excessum cibi & potus petit, dici posset intemperans quia materiam intemperantiæ continet: nec alio fine funditur quam ut intemperanter usurpetur quod petitur. Sic superba diceretur oratio vel alio infecta vitio cuius materiam complecteretur & praxim exercendam. Sic oratio Adoniz filij Davidis qua Sunamitidem à patre derelictam rogavit sibi in uxorem, iudicata est à Salomone fratre, ambiciosa & fraudulenta; quia sic ipsa regnum Israeliticum ambiebat. Sic oratio Balsami Prophetæ impudica simul, & avara, & impia dicitur, quia his erat implicita vitia, quæ vel ipse orans patrabat, vel ab Israelitis patranda consulebat. Cur non pari modo intemperans illa erit oratio quæ intemperantiæ vitium redolebit? An non talis eorum fuit precatio, qui neglecto manna quovecebantur in deserto, petierunt sibi carnes ad vescendum? Nonne potro talis oratio temeraria & scelestâ dicenda est, quæ vel à Deo non petenda petit, vel non aliter petit quam ut ipse Deus offendatur? Nonne est ille impius qui à Scriptura dicitur, *accedere ad Dominum duplici corde, velut hypocrita & malignus, cuius cor plenum est dolo & fallacia?*

II. PUNCTUM.

SED talis est intemperantiæ oratio quæ panem orat.

Cum enim intemperans non sit contentus iis, quæ sub nomine panis petenda Dominus voluit, sed alia multo plura sibi velit indulgeri

quibus intemperanter vivit: interrogandus est, an dum orat panem, comprehendat hæc superflua quibus utitur, vel non comprehendat. Si primum ait, manifestè reddit orationem suam intemperantem prout supra descripta est; nam orando comprehendit suæ intemperantiæ materiam, & eo fine comprehendit atque orat, ut vitio serviat. Quid amplius desiderari possit ad vitium orationi tuæ inducendum? *Canes impudensissimi, nescierunt saturitatem!*

Quod si secundum respondet, si se ait non comprehendere orando, quæ manducando absumet, urgendus est & inquirendus undenam illa expectet & à quo habeat, quæ à Deo non petit nec expectat? An putat esse aliquid ad vitæ usum quod à Deo non sit, quod à Deo non sit petendum & expectandum? Dicit forte, iam id sibi esse à Deo datum, jam concessis uti, iam sibi subministrata omnia quibus peti uatur. At verò nonne etiam tibi panis erat datus? Cur panem petis quem habes, aut cur non alia simul petis esculenta quæ non minùs abundant quàm ipse panis? An existimas, à Deo quidem panem & alia quædam leviora esse petenda: non autem exquisita illa quibus natura indulget? An ignoras idcirco peti panem non quod tibi desit, sed ut agnoscas à Deo esse quem habes: ac similiter quæcunque possides, sic à Deo petenda esse vel agnoscenda sic à Deo provenire? *E celo ista possideo. OMNE datum optimum descendens à patre luminum. Quid habes quod non accepisti?* Sic loquantur, sic scribunt, sic sentiunt Sancti quique.

Quod si datis & acceptis tibi licere putas ad arbitrium, & libidinem uti, non ad rationis & virtutis præscriptum, vide quantis te implicet impietatum nodis! Vide sic excusari rerum omnium creaturarum abusum: vide sic vitia universa purgari à vitio & crimine: sic Divina mandata eludis: sic condemnari divinâ justitiâ; sic pares cælis inferos facere: sic nullum fore peccatoris, nullum superbum, nullum avarum, nullum intemperantem. Nam hi utuntur rebus suis, utuntur creaturis, utuntur donis Dei, sic se se provocant ad eorum usum quia sic sibi data putant; *Venite, inquit, & fruamur bonis quæ sunt, & utamur creaturâ tanquam in juventute celeritar.* Vino pretioso & unguentis nos implamur; Multaque alia in hunc sensum multiplicant apud Sapientem, quæ si tu probas, centè impius es. Probas verò si creatis utendum pro arbitrio putas, ac denique illud putas, si orando panem, aliud

3. Reg. 2.
Num. 31.
2. Pet. 2.
Apo. 2.

Num. 11.
Eccle. 2.

1. 56.

2. Macch. 7
Iac. 1.

1. Cor. 4.

Sap. 2.

aliud oras quam quod nomine panis debet intelligi, vel si non credis orandum, quidquid aliud intelligas.

III. PUNCTUM.

IPSA ergo intemperantis oratio quæ panem orat, intemperans est, & temeraria, & vitiosa, & blasphemata, & execrabilis. Nam vel orat intemperans illa omnia quibus intemperanter utetur, vel aliqua tantum orat & non omnia quibus abutetur. Quod utrumque quàm sit impium & capitale quis non videt? *Oratio eius fiat in peccatum, sicut dies eius paucis. NE quis profanus ut Esau qui propter unam escam, vendidit primitivam suam. OPTIMUM est Gratia stabilire cor, non escis, qua non profuerunt ambulanti in eis.*

Cum in sacris vasis Rex Baltazar & alij Babylonij largius biberent & epularentur liberius, In eadem hora, inquit Scriptura apparuerunt digiti quasi manus scribentis, Mane, Thecel, Pharez. Nimirum abuti factis ad intemperantiam suam, id valde injuriosum est Deo, & perniciosum. Quid autem sacratius quàm ipsa ore dominico consecrata oratio? Et quis abusus manifestior, quam sic illam proferre ad vitium? *Quorum Deus venter est, & gloria in confusione ipsorum qui terrena sapient.*

Cum verò multa contra hoc vitium passim in Scripturis & Patribus: tum quæ consequenter in Sermone suo Dominus habet, revolvi possunt, ab his eius verbis: *Ideo dico vobis, ne solliciti sitis anima vestra quid manducetis:* Et quæ reliquo continentur capite, ex quibus tria præcipuè ad veritatis praxim referes.

Primum quod non omnis quidem sollicitudo de cibis vetatur, sed ea tantum, quæ nimia est & inordinata: *Attendite vobis, ne forte graventur corda vestra in crapula & ebrietate, & curis huius vite.*

Secundum quod nimia tunc censetur sollicitudo, quando nos implicat, quando nos distrahit ab oratione, quando magis applicat animum ad illa bona corporalia postulanda, quàm ad cœlestia, aut quàm ad debitum & temperatum eorum usum. *Conglusinatus est in terra venter noster. AEGYPTO dedimus manum & Assyrijs Thron. 5. ut saturaremur pane.*

Tertium denique, non sufficit hic dicere, te nihil cogitare de his & sentire, dum oras; nam si te nosse deditum gulæ nec illi studeas temperandæ, non oras panem quo animo est orandum, nempe animo paucis contento; animo probè instituto in omnibus: animo ad omnia æquè parato: animo denique perquam scienti & abusu dare, & satiari, & esurire, & penuriam pati,

Vtere quasi homo frugi his quæ tibi apponuntur, ne cum manducas multum, odio habearis. Cessa prior, causa disciplina, & noli nimius esse ne forte offedas. Tortura viro infrumto. Id est, dolor corporis & animi viro intemperanti, viro nescienti vel nolenti scire modum temperandæ vitæ. Vix aliud est quod magis ignorent homines, quàm temperatè vivere, quod tamen præcipuè sciendum esset, si ve ad corporis si ve ad animi valetudinem. Hinc illud Levitici, *Verescitis quid comedere & quid respicere debeatis.* Itemque sancti Petri, *Curam omnem subinferentes, ministrare in virtute scientiam, in scientia autem abstinentiâ.*

Obsecro se piissime Deus, præser va me à curis huius vite, ne nimis implicer: à multis necessitatibus corporis, ne voluptate capiar. Sic perge orare fufius cum Authore libri de Imitatione Christi. Et vide in 1. parte, Dominica 4. Adventus ubi hæc Veritas exhibetur: *Sibi, non Domino vivit, qui temperatè non vivit.*

Ps. 108. Hebr. 12. Ibid. 13. Dan. 5.

Phil. 3.

Luc. 21.

Ps. 43. noster. AEGYPTO dedimus manum & Assyrijs Thron. 5.

Phil. 4.

Ecclesi. 31

Levit. 31.

l. 3. c. 25.

FERIA SEXTA.

DE QUINTA PETITIONE ORATIONIS DOMINICÆ: CUI OPPONITUR INVIDIA, ODIUM, ET SIMILIA VITIA.

Et dimitte nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris. Matth. 6.

VERITAS PRACTICA.

Sicut pauci dimittunt suis debitoribus, ita & paucis sua dimittuntur debita.

RATIO consequens est manifesta, cum aliter nulli dimittantur debita nisi qui dimiserit suis debitoribus. Quàm pauci verò sint qui dimittant suis, hæc demonstrat ratiocinatio.

S 2

NISI